

REPUBLICA MOLDOVA

RAIONUL ORHEI

CONSILIUL COMUNAL MOROZENI

MD-3538, c. Morozeni r. Orhei; tel/fax 0 235 57-2-36; 0 235 57-3-00.
primaria.morozeni@apl.gov.md/morozeni@gmail.com

**DECIZIE nr.4.8
din 27 iunie 2025**

Cu privire la inițierea consultărilor publice
pentru elaborarea Regulamentului de întreținere a animalelor de companie,
animalelor și păsărilor domestice pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei

În temeiul art.14 alin.(2), lit. z¹) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, art.12 lit. g) din Legea nr.121/2007 privind administrarea și dețarizarea proprietății publice, art.4 lit. g) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, art.3, 4, 9, 10 alin.(4) din Legea nr.523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale și în vederea asigurării implementării Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și a Hotărârii Guvernului nr.967/2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional” avînd avizul comisiei consultative de specialitate în problemele administrației publice și drept, Consiliul comunal Morozeni

DECIDE:

1. Inițierea procedurii consultărilor publice în cadrul procesului de elaborare a următorului proiect de decizie „Cu privire la aprobarea Regulamentului de întreținere a animalelor de companie, animalelor și păsărilor domestice pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei ”;
2. Se stabilește următoarea modalitate de consultare publică a proiectului de decizie prin solicitarea opiniei deținătorilor de animale și păsări domestice, prin afișarea pe pagina autorității publice, panoul informativ .
3. Consultările publice pentru elaborarea proiectelor de decizie se vor desfășura în perioada 07.07.2025- 31.08.2025.
4. Prezenta decizie urmează a fi adusă la cunoștință publică și se include în Registrul de Stat al actelor locale.
5. Controlul executării prezentei decizii revine pe scama dlui Zghibața Dorin, primar al comunei Morozeni.

Președintele ședinței

Contrasemnat:
secretara consiliului local

Manole Maria

Greco Tatiana

PROIECT

DECIZIE

CU PRIVIRE LA APROBAREA REGULAMENTULUI DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR DE COMPANIE, A ANIMALELOR ȘI PĂSĂRILOR DOMESTICE pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei

În temeiul Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 14 alin. (2) lit. s¹), în scopul reglementării condițiilor de întreținere a animalelor și păsărilor domestice, precum și responsabilizării deținătorilor lor pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei, având în vedere nenumăratele adresări ale locuitorilor comunei referitoare la încălcarea normele sanitar-veterinar de întreținere a animalelor și păsărilor domestice, în conformitate cu avizul comisiei consultative de specialitate ale consiliului, Consiliul Local al comunei Morozeni raionul Orhei

DECIDE:

1. Se aprobă Regulamentul de întreținere a animalelor și păsărilor domestice și a animalelor de companie pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei, conform anexei nr.1.

2. Se obligă primarul comunei Morozeni raionul Orhei:

-să aducă la cunoștința locuitorilor comunei Morozeni raionul Orhei, Regulile de întreținere a animalelor și păsărilor domestice pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei., inclusiv prin publicarea acestuia pe pagina web oficială a primăriei.

-să informeze Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor, Centrului de Sănătate Publică și Inspecției pentru Protecția Mediului despre aprobarea Regulamentului de întreținere a animalelor domestice și păsărilor domestice pe teritoriul comunei Morozeni raionul Orhei, și să remită în adresa acestora o copie a prezentei decizii.

3. Controlul asupra executării prezentei decizii revine primarului comunei Morozeni Zghibarta Dorin.

Președintele ședinței

Secretar al consiliului

REGULAMENTUL
DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR PE TERITORIUL COMUNEI MOROZENI RAIONUL ORHEI

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Regulament stabilește modul de întreținere a animalelor în comuna Morozeni, raionul Orhei, drepturile și obligațiile autorității publice locale, a conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma lor de proprietate, precum și a persoanelor particulare și au ca scop, apărarea sănătății publice și sănătății animalelor, prevenirea și combaterea bolilor comune ale omului și animalelor, precum și protecția mediului.

Prezentul Regulament este elaborat în bază art.36 alin.(1), art.37 alin. (1), (7) Constituția R. Moldova din 29.07.1994, art.14, alin.(2) lit.s¹) a Legii nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legii privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10-XVI din 03.02.2009, Legii nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar – veterinară, Legii nr.440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, Legii nr.439 din 27.04.1995 regnului animal și art. 181 din Codul contravențional al RM aprobat prin Legea nr. 218 din 24.10.2008, Legea Zootehniei nr.213 din 21.07.2022.

2. Prevederile prezentului Regulament stabilesc condițiile de întreținere a animalelor domestice și/sau păsărilor domestice, a animalelor de companie și responsabilitățile deținătorilor acestora, în vederea prevenirii acțiunilor necorespunzătoare și abuzive de întreținere a animalelor pe lângă gospodăria și alte tipuri de construcții din intravilanul localității.

3. Prezentul Regulament are ca obiectiv unificarea eforturilor tuturor organelor abilitate și persoanelor interesate în soluționarea problemelor controlului și supravegherii sanitar-veterinare a condițiilor de întreținere, nutriție și aplicare a măsurilor de imunizare, curative și profilactice ale animalelor domestice și celor de companie, deținerii și evidenței acestora, respectării normelor și regulilor sanitar-veterinare de întreținere, asigurarea și crearea condițiilor corespunzătoare de coexistență în condiții rurale.

4. Controlul asupra protecției și folosirii resurselor regnului animal, gestionarea resurselor naturale și protecția mediului, este exercitat de către autoritatea abilitată.

5. Prevederile prezentului Regulament sunt obligatorii de îndeplinire pentru toți deținătorii de animale domestice, păsări domestice și animalelor de companie de pe teritoriul satelor comunei Morozeni.

6. Prezentul Regulament prevede noțiuni cu următoarele semnificații:

animal – animal domestic din speciile bovină, porcină, ovină, caprine sau ecvină, iepuri, animale de blană, precum și albine, păsări, pești, viermi de mătase, melci;

-animale domestice – animale îmblânzite, crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru utilitate economică sau de companie, producția de carne și/sau de alte produse comerciale;

-păsări domestice (de curte) – toate păsările, care sunt crescute, întreținute și reproduse de persoane fizice sau juridice pentru producția de carne, de ouă de consum sau de alte produse comerciale;

-deținător de animale – persoană fizică sau juridică, indiferent de forma de proprietate și statutul juridic, care deține în proprietate, în posesie sau în folosință permanentă ori provizorie animale în calitate de proprietar de animale și/sau deținător de exploatație, sau de îngrijitor temporar al

animalelor, inclusiv conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animalele, precum fermelor de animale, centrelor de colectare a animalelor și unităților de sacrificare;

-*identificare a animalelor* – atribuire a numărului de identificare prin aplicarea crotaliilor, a altor mijloace de identificare, inclusiv electronice, care vor asigura identificarea animalelor fără a prejudicia buna lor stare, cu respectarea cerințelor trasabilității;

-*pașaport individual pentru bovine* – document oficial în care se înregistrează identitatea fiecărui animal din specia bovină;

- *SIISA (Sistem informațional Integrat pentru Siguranța Alimentelor)*, – include un complex de elemente și proceduri ce permit identificarea, înregistrarea și trasabilitatea animalelor în exploatații nonprofesionale și comerciale (unități de animale, construcții sau întreprinderi în aer liber sau închise în care sunt crescute, întreținute animale).

II. CONDIȚIILE DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR

1. Pe teritoriul comunei Morozeni întreținerea animalelor domestice, păsărilor domestice și animalelor de companie de către persoane fizice, se permite în adăposturi special amenajate în acest scop, pe terenul proprietate privată, doar în zonele satelor în care sunt amplasate case individuale de locuit (gospodării particulare/private), ce dispun de curte (ogradă) și numai dacă prin aceasta nu se creează disconfort vecinilor – locatari ai gospodăriilor adiacente.
2. Dacă casele individuale de locuit dispun de curți de folosință comună, întreținerea animalelor, păsărilor domestice și animalelor de companie se permite doar cu acordul scris al tuturor coproprietarilor.
3. Adăposturile și/sau locurile de întreținere în curțile gospodăriilor particulare se amplasează și se exploatează astfel, încât să nu producă poluarea mediului sau disconfort vecinilor. Conducerea (însoțirea) în special bovinelor de la locul de pornire și până la locul de pășunat și înapoi, se va face numai cu însoțirea deținătorului de animale. În cazul traversării unui drum național sau local, acestea vor fi conduse cu ajutorul unei funii.
4. Adăpostul de întreținere trebuie să fie amenajat și dotat conform particularităților fiziologice ale animalelor sau păsărilor întreținute, iar locurile de întreținere trebuie să fie îngrădite cu gard de o înălțime nu mai puțin de 1,5 m.
5. Adăposturile pentru animalele productive și păsări în cazul exploatațiilor specializate se amplasează la o distanță nu mai puțin de 150 metri de la spațiul locativ și obiectele de menire social-culturală, iar în cazul exploatațiilor nonprofesionale - la o distanță de cel puțin 15 metri de la spațiul locativ.
6. În cazul caselor particulare când distanța dintre hotarele loturilor nu se încadrează în limitele indicate, întreținerea acestora se admite fără a contacta hotarele vecinilor, iar la întreținerea animalelor productive, adăugător la condițiile de întreținere, sunt necesare și acordurile în scris ale vecinilor alăturați.
7. Se interzice întreținerea animalelor domestice și păsărilor domestice în blocurile locative și în terenurile adiacente acestora, în apartamente din blocurile locative, balcoane, în locurile publice, cu excepția câinilor și pisicilor.
8. Se interzice pășunatul animalelor pe zonele de protecție a drumurilor (naționale - 7 m, drumuri locale în raza de 5 m).
9. Trecerea animalelor, traversare peste drumurile naționale și raionale se va face numai în locuri prestabilite și marcate cu indicatori rutieri.
10. Proprietarul animalelor este obligat de a curăța dejecțiile și fecalele provenite de la acestea în urma circulației animalelor pe străzile localității.
11. Primăria indică concret drumul de conducere și întoarcerea lor de la cireadă pe traseul bine determinat, pentru a evita trecerea prin preajma instituțiilor publice și locurilor aglomerate public în localitate (stații de oprire, gară, piața, școală, punct medical, alte instituții de menire socială și culturală.)

12. Pe lângă gospodăriile private în intravilanul satelor comunei Morozeni, pot fi întreținute animale și păsări domestice **adulte**, ce nu depășesc numărul de:

- 5 bovine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);
- 2 cabaline mature și descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);
- 50 de oi sau capre mature și descendenții acestora (până la vârsta de 6 luni);
- 5 porcine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile);
- 100 de iepuri;
- 200 de păsări;
- 30 de familii de albine.

Întreținerea animalelor și păsărilor domestice pe lângă gospodăriile private, nu poate fi efectuată cu depășirea numărului de capete stabilite de prezentele reguli.

13. Deținerea animalelor și păsărilor domestice **peste numărul prevăzut în punctul 12** este permisă și poate fi realizată prin constituirea microfermelor în extravilanul localității cu respectarea legislației în vigoare.

14. Distanțele minime recomandate de protecție sanitară între teritoriile protejate și unitatea care produce disconfort sau riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele:

- Ferme de cabaline, între 5-10 capete: 50 m
- Ferme de cabaline, peste 10 capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de bovine, între 6-50 capete: 50 m
- Ferme și crescătorii de bovine, între 51-200 capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de bovine, peste 201 capete: 200 m
- Ferme de pasări, între 101-500 de capete: 50 m
- Ferme de pasări, între 501-5.000 de capete: 500 m
- Ferme de ovine, caprine între 6-10: 100 m
- Ferme de ovine, caprine peste 11: 200 m
- Ferme de porci, între 6-20 de capete: 100 m
- Ferme de porci, între 21-50 de capete: 200 m
- Ferme de porci, între 51-1.000 de capete: 500 m
- Complexe de proci, între 1000-10000 de capete: 1000 m
- Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5000 de capete: 100 m
- Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5000 de capete: 200 m
- Ferme de chinchilla-5-100 familii -100 m,
- Ferme de chinchilla-de la 101 și mai multe familii-200 m
- Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare: 100 m
- Abatoare: 500 m

15. În zonele de protecție a apelor se interzice amplasarea fermelor și complexelor zootehnice:

De-a lungul malurilor râurilor și bazinelor de apă se stabilesc zone de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 500 metri de la muchia taluzului riveran al albiei pe maluri, dar nu mai departe de cumpăna apelor. Pentru râulețe (cu curent de apă permanent sau temporar) de-a lungul malurilor se stabilește zona de protecție a apelor cu o lățime de cel puțin 15 metri pe ambele maluri.

16. Exploatațiile în care sunt crescute animale, altele decât exploatațiile nonprofesionale, se situează în extravilanul localităților.

17. La amplasarea adăposturilor de întreținere ale gospodăriilor specializate (fermelor de animale) și în cadrul taberelor de vară(stâni), se ține cont de direcția vântului dominant și de distanța minimă de la hotarul intravilanului localității. Păstorii de animale (ciobeni,) sunt obligați de a trece anual controlul medical în conformitate cu legislația în vigoare.

III – CONDIȚII PENTRU CREȘTEREAȘI ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR

1. Cetățenii, care au în proprietate atât construcția, cât și terenul aferent acestuia, pot să întrețină câini, pisici, și alte animale de companie, numai dacă împrejmuirea proprietății este corespunzătoare și nu permite ieșirea câinilor pe domeniul public sau privat al comunei sau pe altă formă de proprietate.

2. Cetățenii, care locuiesc în imobile comune (aflate în coproprietate) cu alte persoane fizice indiferent de gradul de rudenie sau în blocuri cu apartamente, pot crește și întreține câini și pisici, numai cu acordul scris al tuturor celorlalți locatari sau proprietari din imobilul respectiv. În mod obligatoriu, deținătorii de animale vor lua măsuri ca acestea să nu polueze și să nu deterioreze spațiile de folosință comună (curte comuna, holuri, scări, spații verzi). În caz contrar, vor fi obligați să efectueze curățenie, dezinfecție, refacerea spațiilor deteriorate și plata daunelor, la solicitarea persoanei pătimașe.

3. Pe terenurile și în curțile aflate în folosință comună sau coproprietate, deținerea câinilor, pisicilor și altor animale de companie, se face cu acordul scris al celorlalți colocatari sau coproprietari, respectând condițiile impuse.

4. Cetățenii, care întrețin câini, pisici și alte animale de companie, sunt obligați să ia toate măsurile pentru menținerea animalelor într-o stare de sănătate și în condiții de igienă adecvate, respectând cu strictețe normele de sănătate publică ale populației și deasemenea protecția mediului înconjurător. Deasemenea, proprietarii de animale din specia celor menționate vor avea posibilitatea să dețină în proprietate un număr de animale corespunzător spațiului amenajat pentru acestea, care respectă normele cu privire la spațiul dedicat unui animal, dar nu un număr mai mare de trei animale de companie în total.

5. În timpul plimbării câinilor în spațiul public, aceștia vor fi conduși cu lesă și vor purta botniță, indiferent de talie sau rasă. Se interzice plimbarea câinilor în zonele învecinate școlilor și grădinițelor și, deasemenea, în apropierea spațiilor publice cu circulație densă de persoane, spații comerciale, cămin cultural s.a.).

6. Se interzice intrarea persoanelor, însoțite de câini, în magazine, săli de spectacole și sport, mijloace de transport public, locuri de joacă pentru copii, școli și grădinițe. În comuna Morozeni este interzisă creșterea și întreținerea câinilor din rasele de luptă în vederea organizării și desfășurării competițiilor cu lupte între câini.

7. Câinii, care se află pe domeniul public sau privat al comunei Morozeni, în alte condiții decât cele prevăzute mai sus, vor fi considerați câini vagabonzi sau abandonați. Aceștia vor fi colectați în vederea sterilizării și plasării într-o întreprindere specializată pentru acest scop.

IV. RESPONSABILITĂȚILE DEȚINĂTORILOR DE ANIMALE

Deținătorii de animale sunt obligați:

1. Să respecte prezentul Regulament de întreținere a animalelor și păsărilor domestice, al animalelor de companie pe teritoriul comunei și legislația sanitar-veterinară în vigoare;

2. Să identifice și să înregistreze în baza de date a Sistemul Informațional Integrat pentru Siguranța Alimentelor, conform legislației în vigoare. Animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și descendenții obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațile (gospodăriile) în care se întrețin animale, fie fermă, stână, târg, abator, centre de colectare a animalelor se înregistrează. Înregistrarea se efectuează de către Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor, conform prevederilor legislației în vigoare.

3.Să poarte întreaga răspundere pentru asigurarea și garantarea sănătății,bunătății animalelor domestice, a nutriției, protecției lor, protecției mediului și a salubrității produselor obținute de la acestea sau din abatajul lor, precum și respectarea cerințelor de biosecuritate la îngrijirea animalelor prin folosirea echipamentului de protecție (îmbrăcăminte,încălțăminte,mănuși etc.)doar în interiorul gospodăriei, fără a ieși în afară cu acestea.

4.Să înregistreze animalele și păsările după locul de trai la Primăria com.Morozeni, în registrele de gospodărie;

5.Să întrețină animalele/păsările și adăposturile acestora, cu respectarea normelor sanitar-veterinare, fără să producă poluarea mediului înconjurător sau disconfort vecinilor;

6.Să mențină curățenia și să aplice măsuri de zooigienă corespunzătoare în adăposturile de întreținere a animalelor și teritoriile adiacente acestora;

7.Să respecte și să aplice întocmai măsurile stabilite de organele de supraveghere sanitar - veterinar de stat, pentru prevenirea și combaterea bolilor la animale;

8.Să permită personalului sanitar - veterinar autorizat, verificarea stării de sănătate și bunăstare a animalelor/păsărilor din gospodărie și să acorde sprijinul în efectuarea operațiunilor sanitar-veterinare;

9.Să anunțe, fără întârziere, Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor și Primăria comunei Morozeni despre apariția suspiciunilor sau îmbolnăvirilor la animalele domestice și/sau păsările domestice, iar până la sosirea personalului sanitar - veterinar autorizat, să izoleze forțat animalele bolnave, pierite, ucise sau tăiate forțat, fiind interzisă folosirea sau comercializarea cărnii sau a altor produse, subproduse și semifabricate provenite de la aceste animale, fără aprobările prevăzute de legislația în vigoare.

10.Să prezinte animalele pentru efectuarea acțiunilor medicale veterinar de interes public, la locul, data și ora stabilită de autoritatea sanitar – veterinară abilitată;

11.Să acorde sprijin Subdiviziunii Teritoriale pentru Siguranța Alimentelor și să contribuie la efectuarea acțiunilor sanitar- veterinar din Programul acțiunilor de profilaxie sanitară veterinară strategice obligatorii finanțate din bugetul de stat, de interes public, inclusiv la imunizarea profilactică și curativă a animalelor și păsărilor.Deasemenea, să nu refuze sau să împiedice sacrificarea sau uciderea animalelor bolnave ori suspecte de boli transmisibile ale animalelor, a distrugerii produselor și subproduselor provenite de la acestea sau a altor obiecte contaminate, în scopul lichidării focarelor și prevenirii difuzării bolilor transmisibile supuse măsurilor oficiale de declarare și carantină, să nu împiedice efectuarea măsurilor de eradicare a focarelor de boli infecțioase transmisibile oficial notificabile.

12.Să respecte și să aplice normele legale privind mișcarea, transportul de animale și păsări domestice, în conformitate cu legislația în vigoare privind trasabilitatea animalelor.

13.Să aplice măsurile sanitar-veterinare privind prevenirea bolilor animalelor sau prevenirea răspândirii acestora în afară.

14.Să efectueze permanent curățenie mecanică, dezinfecția, dezinsecția și deratizarea adăposturilor pentru animale ori de câte ori este necesar, dar nu mai rar de 1 dată în trimestru.

15.Să efectueze curățenia pe domeniul public, poluat cu dejecții ca urmare a deplasării animalelor/ pasărilor aflate în îngrijirea lor.

16.În cazul sacrificării animalelor domestice, să efectueze sacrificarea numai cu permisiunea și sub supravegherea personalului sanitar - veterinar autorizat în locuri special amenajate pentru acest scop, iar produsele post-abatoriale se vor utiliza numai după expertiza sanitar-veterinară cu eliberarea documentelor corespunzătoare.

17.În cazul pieirii animalelor și păsărilor din cauza bolilor infecțioase, cadavrele acestora se vor neutraliza în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, într-un loc special amenajat selectat de administrația publică locală și coordonat cu Inspecția pentru Protecția Mediului.

18.Să separe deșeurile inerte și reciclabile de gunoierul de grajd.

19.Creșterea animalelor și păsărilor, animalelor de blană, animalelor de companie de toate speciile numai în locuri corespunzătoare (țarcuri,cotețe,cuști închise),cu respectarea regulilor de protecție, sănătate, bunăstare și de biosecuritate.

20. Să creze animalelor și păsărilor din exploatare condiții optime pentru protecția, sănătatea și bunăstarea acestora.

9. Orice persoană, care deține animale și păsări sau un animal de companie sau care are grijă de un animal de companie, trebuie să fie responsabil de sănătatea și bunăstarea acestuia.

21. Orice persoană care deține animale și păsări sau un animal de companie sau care se ocupă de acesta, trebuie să-i asigure toate condițiile, îngrijirile și atenția, ținând cont de necesitățile etologice, în funcție de specie și rasă, și în special trebuie:

- a) să-l asigure, în cantitatea suficientă, cu hrană și apă;
- b) să îi asigure posibilitatea de mișcare;
- c) să ia măsurile necesare pentru a nu lăsa animalele să devină libere.

22. Un animal nu poate fi deținut ca animal de companie dacă:

- a) condițiile enumerate în alin. (21) nu sunt îndeplinite; sau
- b) condițiile sunt îndeplinite, dar animalul nu se poate adapta în captivitate.

23. Să nu permită accesul păsărilor de toate speciile în afara gospodăriilor/curților (imașuri, lacuri, râuri, străzi, trasee, alte locuri deschise etc.) - în perioada de migrare a păsărilor călătoare (martie-mai și respectiv septembrie-decembrie).

V. RESPONSABILITĂȚILE DEȚINĂTORILOR DE ALBINE

Apicultorul este obligat:

- a) să înregistreze în sistemul informațional adresa stupinei la staționar, numărul familiilor de albine, precum și adresa deținătorului stupinei;
- b) să înregistreze în sistemul informațional, în cel mult 24 de ore, informația cu privire la amplasarea stupinei în pastoral, indicând numărul pașaportului stupinei, denumirea/numele deținătorului stupinei, numele persoanei responsabile, numărul de telefon fix și/sau mobil, locul amplasării stupinei în pastoral;
- c) să dispună de pașaportul stupinei (F-2 Ap), eliberat și înregistrat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor sau generat automat de un sistem informațional;
- d) să asigure înscrierea în pașaportul stupinei a tuturor acțiunilor (lucrărilor) de profilaxie și combatere a bolilor la albine, a adreselor stupinei în pastoral, precum și, după caz (pentru stupinele de prăsilă), a rezultatelor bonității familiilor de albine, conform cerințelor legislației în vigoare;
- e) să declare Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor orice caz de morbiditate sau mortalitate spontană a albinelor, precum și apariția semnelor de boală;
- f) să întreprindă măsurile necesare de protecție a albinelor;
- g) să introducă și să întrețină albine doar de rase omologate în Republica Moldova;
- h) să întrețină terenul de amplasare a stupinei în conformitate cu cerințele sanitare veterinare și ecologice, să nu cauzeze daune mediului ambiant;
- i) să amplaseze stupina la staționar sau în pastoral lângă sau pe terenuri agricole, terenuri silvice sau de altă natură doar cu acordul scris al deținătorului de teren;
- j) să reproducă măci de albine pentru comercializare doar de către ferme zootehnice de prăsilă;
- k) să utilizeze în tehnologia de creșterea albinelor și tratare a bolilor lor doar medicamente de uz veterinar înregistrate și reglementate de normativele naționale;
- l) să nu falsifice produsele apicole;
- m) să permită accesul liber, la stupine și în spațiile comerciale, al inspectorului Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, pentru efectuarea controalelor în condițiile art.11 alin. (3);
- n) să actualizeze datele din sistemul informațional referitoare la rezultatele reviziei de primăvară și de toamnă;

o) să comercializeze familiile de albine disponibile spre vânzare numai cu respectarea normelor zootehnice și a cerințelor sanitare veterinare.

Reglementarea numărului de familii de albine

(1) Numărul familiilor de albine de care poate dispune apicultorul nu este limitat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.18 alin.(14) din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară (respectiv, nu mai mult de 30 de familii pentru exploatațile nonprofesionale amplasate în intravilanul localității) și la alin. (3) art.8 al Legii apiculturii nr.70/2006, respectiv: în cazul în care în localitate apare o situație de conflict, consiliul local poate limita numărul familiilor de albine întreținute de un apicultor în intravilanul localității, precum și numărul de familii de albine amplasate în pastoral, acordând prioritate apicultorilor din localitate.

Înregistrarea familiilor de albine

(2) Deținătorul stupinei este obligat să își înregistreze activitatea, conform prevederilor art. 18 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară și să introducă/actualizeze semestrial, până la 15 aprilie și, respectiv, 15 noiembrie, în sistemul informational datele privind stupina care îi aparține, inclusive numărul familiilor de albine și eventualele schimbări ale adresei stupinei la staționar.

Amplasarea stupinei

(1) Amplasarea stupinelor staționare se efectuează pe terenurile aflate în deținerea apicultorilor, cu condiția respectării normelor zootehnice, a legislației sanitare veterinare și a cerințelor de protecție a mediului, populației și animalelor.

(2) Stupii cu familii de albine se amplasează la o distanță de cel puțin 10 m de la hotarele terenului deținut de apicultor, de la casele de locuit, de la edificiile unde se desfășoară o altă activitate, de la străzi, drumuri, autostrăzi, șosele și căi ferate. Dacă distanța de la hotarul terenului este mai mică de 10 m, stupii cu familii de albine trebuie să fie despărțiți de terenul vecin printr-un gard (zid) impenetrabil, cu o înălțime de cel puțin 2 m, extins cu cel puțin 2 m dincolo de stupii amplasați la extremitatea stupinei.

(3) Stupinele pastorale se amplasează la sursele de cules, cu acordul deținătorilor de terenuri și de surse melifere, la o distanță de cel puțin 0,5 km între ele și de cel puțin 3 km față de stupinele staționare.

(4) Se interzice amplasarea:

- a) stupinei pastorale în calca de zbor a albinelor altei stupine deja amplasate la sursele melifere;
- b) stupinelor staționare și pastorale în apropiere (până la 100 m) de instituțiile preșcolare, spitale, blocuri locative multietajate și de altel ocuri de concentrare în masă a persoanelor, de fermele de cai - pentru a se evita pericolul înțepăturilor cu posibile efecte letale, precum și în apropierea gospodăriilor acelor cetățeni, care dispun de certificat medical ce confirm reacția alergică la înțepăturile albinelor;
- c) stupilor pe balcoane, terase, cerdacuri, acoperișuri și pe palierle blocurilor locative.

VI. RESPONSABILITĂȚI

Deținătorilor de animale și păsări domestice și a animalelor de companie le este interzis:

1. Retragerea forțată din mediul ambiant a animalelor sălbatice și întreținerea lor în condiții casnice;
2. Întreținerea necorespunzătoare a animalelor și/sau păsărilor domestice, producând poluarea mediului sau disconfort vecinilor, locatari ai gospodăriilor adiacente.
3. Crearea neautorizată a fermelor de animale și păsări domestice în intravilanul comunei Morozeni,
4. Pășunatul animalelor de toate speciile în spații publice, parcuri, zone de odihnă, zone de

protecție ale străzilor, șoselelor, ect.

5. Deplasarea animalelor/ pasărilor pe spații publice, pe lângă edificii de menire social-culturală (instituții publice, de învățământ, medicale, socio-culturale ș.a.);

6. Abandonarea sau eliberarea animalelor și/sau păsărilor domestice pe care le dețin.

7. Evacuarea dejecțiilor animale și a apelor reziduale rezultate din igienizarea adăposturilor în canale deschise, (râuri) ape de suprafață și subterane, pe domeniul public (șanțuri, drumuri, căi de acces, alci, etc.) sau către gospodăriile particulare;

8. Depozitarea gunoii de grajd în spații deschise, în apropierea locuințelor individuale sau alte edificii de interes public sau privat, zona de protecție a apelor.

9. Aruncarea/abandonarea cadavrelor de animale sau pasări.

10. Se interzice nimicirea câinilor, pisicilor sau a altor animale de companie, de asemenea nu se permite provocarea de durere, suferință, alte acțiuni ce pot periclita viața ori sănătatea animalului sau care în consecință pot provoca moartea acestora.

11. Se interzice provocarea intenționată a durerii sau suferinței animalului.

12. Se interzice tratarea cu cruzime sau torturarea animalelor care ar cauza mutilarea ori moartea acestora.

13. Se interzice eliberarea/abandonarea câinilor de către orice persoană fizică și juridică, pe domeniul public sau privat al comunei.

14. Se interzice pășunatul porcinelor de toate speciile.

15. Se interzice accesul păsărilor de toate speciile în afara gospodăriilor/curților (imașuri, lacuri, râuri, străzi, trasee, alte locuri deschise etc.) - în perioada de migrare a păsărilor călătoare (martie-mai și respectiv septembrie-decembrie).

16. Se interzice scoaterea în afara curții a păsărilor, animalelor de blană, animale de companie de toate speciile.

17. Se interzice creșterea porcinelor, păsărilor, animalelor de blană, animale de companie de toate speciile în afara cuștilor, cotețelor.

18. Se interzice aruncarea de către orice persoană fizică sau juridică, a cadavrelor de animale sau pasări pe domeniul public sau privat al comunei Morozeni.

Cadavrele se vor preda la groapa Bekary specializată pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală, sau înhumate la cimitirul pentru animale - autorizate sanitar-veterinar în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova sau va fi identificat un alt loc pentru înhumarea cadavrelor, selectat de administrația publică locală și coordonat cu Inspekția pentru Protecția Mediului.

Deținătorii animalelor de companie sunt obligați:

1. Anual să prezinte câinii cu vârsta de peste 3 luni la indicațiile autorităților sanitar-veterinare de stat pentru vaccinare contra bolii rabiei;

2. Să recupereze daunele aduse, inclusiv în baza hotărârii judecătorești;

3. Urgent să prezinte autorităților sanitar-veterinare de stat câinii, care au provocat mușcături, rani, zgârieturi, traume oamenilor sau animalelor domestice, pentru a fi plasați sub supraveghere sanitar-veterinară pentru o perioadă de 30 zile.

4. Conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma de proprietate, și persoanelor particulare li se interzice deținerea câinilor vagabonzi pe terenurile întreprinderilor și în curțile caselor de locuit.

5. În cazul în care în curțile particulare se țin câini, aceștia vor fi legați. Câinii vor putea fi lăsați liberi doar dacă curțile sunt îngrădite corespunzător pe tot perimetrul.

6. Pe terenul întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor câinii de pază se vor ține numai legați.

7. Să notifice Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Administrația Publică Locală despre toate cazurile de boală sau moarte în rândul animalelor și păsărilor.

8. Să creeze animalelor din exploatare condiții optime pentru protecția, sănătatea și bunăstarea acestora.

9. Orice persoană care deține un animal de companie sau care are grijă de un animal de companie trebuie să fie responsabil de sănătatea și bunăstarea acestuia.

10. Orice persoană, care deține un animal de companie sau care se ocupă de acesta trebuie să-și asigure toate condițiile, îngrijirile și atenția, ținând cont de necesitățile etologice, în funcție de specie și rasă, și în special trebuie:

a) să îi asigure, în cantitate suficientă de hrană și apă;

b) să îi asigure posibilitatea de mișcare;

c) să ia măsurile necesare pentru a nu lăsa animalele să devină libere.

11. Un animal nu poate fi deținut ca animal de companie dacă:

a) condițiile enumerate în alin. (10) nu sunt îndeplinite; sau

b) condițiile sunt îndeplinite, dar animalul nu se poate adapta în captivitate.

Deținătorii de animale au dreptul:

a) să crească animale ce fac parte din rasele, tipurile, crossurile și hibridii de animale omologați în Republica Moldova;

b) să alcătuie sistemele de creștere, modul de furajare și de întreținere a animalelor și modul de utilizare a resurselor furajare;

c) să aplice soluțiile manageriale și economice pe care le consideră mai acceptabile;

d) să țină evidența zootehnică;

e) să devină membri ai unor asociații sau grupuri de producători;

f) să comercializeze animale vii și produse de origine animală în mod independent sau prin intermediul asociațiilor ori al grupurilor de producători;

g) să asigure animalele;

h) să beneficieze de serviciile sanitar-veterinare;

i) să utilizeze în activitatea lor aditivi și medicamente de uz veterinar inofensive pentru sănătatea populației și a animalelor, care să nu polueze mediul și să fie înregistrate în Republica Moldova;

j) să întreprindă alte acțiuni ce nu contravin legii, ordinii de drept și bunelor moravuri;

k) să fie membri ai unei societăți de ameliorare sau ai unei exploatare de ameliorare;

l) să participe la programele de ameliorare.

(2) Deținătorii de animale sunt obligați:

a) să efectueze înregistrarea de stat a animalelor;

b) să respecte cerințele de întreținere și creștere a animalelor;

c) să folosească pentru reproducerea animalelor însămânțarea artificială sau montadirișată cu reproducători autorizați;

d) să asigure bunăstarea animalelor deținute;

e) să nu utilizeze pășunile și bazinele acvatice proprietate publică altfel decât în conformitate cu destinația acestora;

f) să păască animalele pe terenuri destinate pentru pășunat sau pe alte terenuri doar cu acordul deținătorului de teren;

g) să prevină poluarea și/sau înrăutățirea calității mediului;

h) să asigure măsurile de profilaxie, de tartare și de combatere a parazitozelor la animale;

i) să construiască exploatarea în conformitate cu normele de protecție a mediului, a sănătății publice și normele de biosecuritate.

Protecția animalelor

Deținătorilor de animale și altor persoane fizice sau juridice li se interzice:

a) să provoace animalelor durere, suferință, stări de neliniște sau invaliditate;

b) să sacrifice femelele gestante din speciile bovină, porcină, ecvină, ovină sau caprină, cu excepția cazurilor de sacrificare forțată a animalelor la indicația medicului veterinar oficial împuternicit.

Alimentația animalelor

(1) Deținătorii de animale asigură bunăstarea alimentară a animalelor exploatate, excluzând suferința acestora din cauza lipsei de hrană ori de apă.

(2) Baza furajeră și aditivii utilizați pentru alimentația animalelor trebuie să corespundă cerințelor și normelor sanitar-veterinare privind starea și inofensivitatea acestora pentru animale.

(3) Deținătorii de animale utilizează apa din bazinele acvatice ale gospodăriilor piscicole conform prevederilor Legii apelor nr. 272/ 2011.

Administrația Publică Locală este obligată:

1. Să organizeze brigăzi (echipe) pentru prinderea câinilor vagabonzi ,

2. Câinii fără stăpâni, inclusiv câinii cu lese, jetoane, botnițe, ce se află în localurile publice, pe străzi, piețe de desfacere a produselor agroalimentare, magazine, parcuri, scuaruri, plaje, mijloace de transport etc. fără identificarea proprietarului, vor fi prinși și supuși sterilizării ulterioara plasării acestora în adăposturi pentru animale fără stăpân amenajate în acest scop.

3. Responsabilitatea privind prinderea animalelor fără stăpân în localități, se pune pe seama Administrației Publice Locale.

4. Colectarea și nimicirea cadavrelor

Consiliile locale asigură colectarea și nimicirea cadavrelor de animale ce nu pot fi ridicate de unitățile de ecarisaj, organizează acțiuni de strângere a câinilor fără stăpân, asigurând aplicarea în acest scop a tehnicilor admise de normele sanitare veterinare în vigoare, amenajează și întrețin locurile de depozitare a resturilor menajere, potrivit normelor sanitare veterinare.

Sancțiuni

1. Încălcarea prezentului Regulament de către persoane fizice și juridice se sancționează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare a Republicii Moldova.

Coordonat:

Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor Orhei

Coordonat:

Centrul de Sănătate Publică Orhei

Coordonat:

Inspecția pentru Protecția Mediului